

Het 'geval Kerkrade' in de Parkstadse loopgravenoorlog

KERKRADE • In de Parkstadse loopgravenoorlog, ook wel herindeling genoemd, neemt Kerkrade een status aparte in. Kerkrade neemt altijd en overal een status aparte in, dus ook in deze materie. Nu kom ik oorspronkelijk zelf uit Kerkrade. Ik spreek de taal, ik ken de mensen en hun mentaliteit. Mijn oordeel over Kerkrade is dus een soort omgekeerde objectiviteit.

OPINIE

Er is veel charmant aan Kerkrade. De bevolking is door de bank genomen gastvrij en joviaal. De taal is een andersoortig dialect dan in de rest van Parkstad wordt gesproken, omdat het tot het karolingisch-frankisch behoort, een subcategorie in het Oost-Limburgse Ripuarisch dialectgebied. Kerkradenaren zijn over het algemeen erg verknocht aan hun stad, en verkeren in de veronderstelling dat ter plaatse 'alles paletti' is.

En hier beginnen de problemen. In Kerkrade is alles namelijk verre van paletti. De stad kent het hoogste percentage hart- en vaatziekten van Nederland, is een van de koplopers op het gebied van huiselijk geweld, kampt met een grote achterstandsproblematiek en werkeloosheid en is sterk vergrijsd. Op de meeste deelgebieden scoort Kerkrade trouwens niet veel slechter dan de rest van Parkstad, want dat is net zo'n drama. Het verschil met omringen-

In Joepsnaam.

(Foto Peter Trompetter)

de gemeenten is echter dat Kerkrade blijft roepen dat er niets aan de hand is en niet eens wil nadenken over herindeling.

Een van de belangrijkste oorzaken van de malaise in het Parkstadse, en dus ook in Kerkrade, is de mijnindustrie, die tachtig jaar lang zo dominant is geweest dat ze in een bestuurslaag resulteerde die niet kon besturen omdat ze niet wist hoe, en daar ook helemaal geen zin in had. De mijn regelde dat wel. Kunt Wal Jot, en door de enorme economische impuls die de mijnen aan de streek gaven, leek dat ook lange tijd het geval. De mijnen bepaalden, het bestuur volgde. Dat resulteerde ook in een bevolking die verleerde om zelf na te denken over oplossingen voor problemen en een vreemdsoortige apathie aan de dag legde. Lethargisch vertrouwen in Vadertje Mijn. Die mentaliteit, zowel bij bestuur als bevolking, zag je 20, 30 jaar na het begin van de mijnsluitingen nog steeds in afgezwakte vorm terug en is samen

met die verlamrende bestuurlijke fragmentatie in een verstedelijkt gebied de oorzaak van wat we nu zijn: de meest verarmde regio van Nederland. Als Kerkrade nou slim is, sluit het zich aan bij Heerlen en Landgraaf en Brunssum, zodat het straks niet volledig geïsoleerd aan de rand van de afgrond hangt. De tijd van alles paletti is voorbij. De fusie tussen Heerlen en Landgraaf is het begin van een nieuw tijdperk. Brunssum volgt wel, en het is van het grootste belang dat Kerkrade zich aansluit. Met een krachtige grote gemeente komen we uit de ellende. En dat is zeker voor de Kerkradse bevolking de hoogste tijd. Trek d'r Joep d'r zondig aa en kom erbij. We vinden het niet erg dat jullie raar praten. Tenminste, ik niet. Als ik wil lijkt ik een van jullie. En eigenlijk ben ik dat ook. Koom derbij jonge, in Joepsnaam. Angesj kunt 't nit jot.

Gard Simons is columnist en wetenschappelijk journalist